

Az R. M. P. Arad-vari és rajoni bizottsága, a városi és rajoni neptanács lapja

Dolgozó népünk lelkesen köszönti a Koreai NDK fővárosunkba érkezett kormányküldöttségét

Szeretett, kedves vendégeket köszöntött fővárosunk dolgozó népe és a kedves barátok érkezése feletti öröm eltölti az ország minden részében élő dolgozó szívét. Kormányunk meghívására ellátogatott hozzánk Kim Ir Szen elvtárs, a Koreai Munkapárt Központi Bizottságának elnöke, a köztársaság miniszteri kabinetjének elnöke, a kíséretében lévő Pak Den Aj-al, a Munkapárt KB alelnökével, Nam Ir külügyminiszterrel és Korea más kimagasló közéleti személyiségeivel.

Nem első eset, hogy Koreából szerett vendégek érkeznek országunkba. Ez a látogatás, amelynek keretében a Koreai NDK vezető államfői jöttek el hazánkba, azt igazolja, hogy népünk az elmúlt évek során testvéri barátságban fűzi össze kapcsolatait Korea hős népével, amely — akárcsak a mi népünk — Marx, Engels és Lenin tanításait követve építi a boldog jövőt biztosító szocialista társadalmat.

Mint arra Dem Em, a Koreai NDK bukaresti nagykövete a kormányküldöttség érkezésének előestéjén elmondott rádióbeszédében rámutatott, „a Koreai NDK kormányküldöttségének látogatása alkalom a népeink közötti együttműködés fejlesztésére”.

Hazánk dolgozóinak milliói örömmel fogadják a vendégeket és népünknek a hős koreai nép megsegítésére kifejtett erőfeszítéseinek elismerését látják a Koreai NDK kormányküldöttségének látogatásában.

Népeink barátsága és szolidaritása megerősíti a béke tábort

Den Em, a Koreai NDK bukaresti nagykövete rádiónyilatkozata

Den Em, a Koreai NDK bukaresti nagykövete kedden este 8 óra 45 perckor nyilatkozatot tett a bukaresti rádióban. A nyilatkozat rövidített szövege a következő:

Kedves Elvtársak, Tisztelt Barátaink!

Nagy örömmel tölt el, hogy a román kormány meghívására a Román Népköztársaságba érkező koreai kormányküldöttség hivatalos látogatása alkalmat nyújt arra, hogy a bukaresti rádió útján az egész román néphez szóljak és meleg üdvözlémetet tolmácsoljam.

Országaink népeinek baráti viszonya a proletár nemzetköziség zászlaja alatt, az országaink felvirágztatásáért, a világbékeért vívott közös harcban napról-napra erősödik.

Nyomban a koreai fegyverszünet megkötése után — ami nemcsak a koreai és a kínai nép számára jelentett győzelmet, hanem az egész békétábor számára — a román kormány elhatározta, hogy 65 millió rubel értékben, háromévi részletben (1953 és 1956 között) ingyenes segítyt nyújt a koreai népnek: cement, aszpirin, téglák és cserépgyártást épít Koreában, hogy mielőbb begyógyt-hassuk a háború ütötte sebeket. Ezeknek a gyáraknak az építése már javában folyik.

A román kormány elküldte hozzánk legjobb szakembereit s ezzel műszaki segítséget is nyújtott nekünk. A koreai nép a Koreai Munkapárt vezetésével küzd hazája egysítéséért, háború utáni népgazdasági életének helyreállításáért és fellendítéséért.

A koreai nép a Koreai Munkapárt III. kongresszusának felhívására sikraszállt hazája békés egysítéséért, a háború utáni hároméves újjáépítési terv határidő előtti teljesítéséért. E

Műszaki-szervezési intézkedések

A December 30 textilyárbán az év első felében sok olyan műszaki-szervezési intézkedést fogantatosítottak, amelyek jelentősen növekszik a termelés. Többek között a szövődében az új cikkekkel és mintákkal foglalkozó, külön gépcsoportokból álló osztályon már mintegy harmincféle új mintát készítettek.

A szövődé előkészítő osztályán ujjakkal cserélték ki a baskirov késeket. A Jaquard szövőgépek átcsoportosítását nemcsak a befejezésük miatt, hanem a baskirov késeket is.

A technika kihasználása szanállyainak alkalmazását (RET) mind szélesebb körben terjesztik ki a December 30 gyár szövődében és forrájában. A nyomdában folytatják a nyomóhengerek kicserélésének gépsítését.

A fonódában és a szövődében a mestereket és segédmestereket átképző tanfolyam április 15-én kezdődött. A szövődében Kormos Frigyes technikus vezeti a tanfolyamot és az eredmény máris megmutatkozik: jobb minőségű árut készítenek.

A fonódában egy százalékkal emelték a fonógépek fordulatszámát. Erre a célra az üzemben megfelelő szj-táncsákat készítettek. A terv szerint június 30-ig harminc darabot kell elkészíteni és eddig már huszonhat elkészült.

Júliusban üzembehelyezik a fonódában az új batör gépeket. Ennek a

A vasuti dolgozók munkasikerei

A CFR főműhely 3. számú üzemosztályán nemrégiben olyan maró-kést szerkesztettek, amely négy munkafolyamatot végez egyszerre.

Ezzel a késsel az eddig esztorgapadon végzett munkafolyamatot most marógépen végezhető el. A munkaidő ezáltal jelentősen csökken. Ugyancsak a 3. számú osztályon a Rafamet esztorgapadon olyan munkafolyamatot végeztek, amelyvel a vasuti kocsik termelését 20 százalékkal növelhetik.

A 4. számú, cserealkatrészeket gyártó osztályon átszervezték a munkacsoportokat a technológiai folyamat szigorú betartásáért.

A főmechanikus osztály mellett költöztették a hegesztőműhelyt. Ezzel az intézkedéssel felszabadították a CFR főműhely szerelődje és kerékgyártó műhelye közötti keskeny vágányt. A hegesztő műhely miatt ugyanis ed-

dig arra nem közleked-

hettek. A CFR tartományi L. egysége kollektív szerződésének néhány szakasza a fizikai munka megkönnyítését irányozza elő. Ezek közé számítható például a motorok gépi erővel történő szállítása a szétszerelésnél és később az összeszerelésnél. Ennek és a többi hasonló munkának megkönnyítéséért egy kollektívát alakítottak, élén Sándor Ernővel. A kollektív egy emelődarut készített. Az emelő segítségével szállítják a nehezebb alkatrészeket, amelynek irányításához egyetlen ember szükséges. Így négy-öt munkásról vált szabaddá, ami legfontosabb, az emelő segítségével a munkatermelékenység hozzávetőlegesen 50 százalékkal növekszik.

A CFR TC 5. műhelyében helyes munkaszervezéssel biztosí-

tották, hogy mind mennyiségileg, mind pedig minőségileg emelkedjen a munka színvonala. Nem is lehet tehát csodálkozni azon, hogy a TC 5. már évek óta országos viszonylatban is az élenjárók közé tartozik a hasonló jellegű egységek sorában.

Az egység egyik műhelye a TTR osztály, ahol Sirbu Ioan mester vezetésével folyik a munka, a múlt hónap folyamán 6 százalékkal teljesítette a terv feladatát. Necula Gh., Kondor Viktor, Bataleanu Nicolae és Bigu Mihai lakatosok jó munkájukkal nagymértékben járultak hozzá ehhez a teljesítményhez.

A különböző jelzőkészítések készítésében az egység egész munkaközössége kitűnt, de még az élmunkások között is az első helyre került Bigu Mihai brigádja, amelynek sikerült elnyernie a termelés vörös zászlaját.

Szervezzük a növényápolási munkákat

Tornyárol a Vörös Traktor kollektív gazdaságból Gaál György levelezőnk megleghangon számol be leteleben, hogy ez évben a kollektív gazdaság tagjai sikeresen végzik a szántóföldön a növényápolási munkákat.

Következőtörőrekednek a tornyai kollektivisták, hogy a kapálást idejében, a legjobb agrotechnikai körülmények között végezzék el. A vezetőtanács jó szervezésének és a kollektivisták szorgalmának eredmé-

nyeképpen sikerült a tornyai kollektivistáknak 25 hektáron a cukorrépát készen megkapálni és egyelőniök, a 38 hektár négyzetesen fészkelbe vetett kukoricát is megkapálni és 6 hektáron földön kiültették a dohánypalántákat. Ehhez hasonlóan a kertészetben is jól halad a kapálás. Megkapáltak már két hektár burgonyát és két hektár dinnyét is.

Az ujanadi Elena Pavel kollektív gazdaság tagjainak munkájáról Hotaran Tiberiu levelezőnk a következőket írja: Az ősi kálászos növényeket 200

hektáron műtrágyával látták el. Június 10-ig a cukorrépát, burgonyát, napraforgót már készen megkapáltak és ezzel párhuzamosan elvégezték a 130 hektár kukorica első kapálását is.

A növényápolási munkálatoknál különösen jó munkát végeztek Cornean Tanase, Kremer István, az 1. számú brigád tagjai, míg a 2. számú brigádból Gáspár László és Zahan Alexandru kollektivisták.

Nem olyan régen kezdte meg a gazdaság két mezei brigádja a cukorrépa harmadik kapálását és a 47 hektár lucerna és lóhereszena behordását.

A kollektivisták ez évben két hektáron nyárültetésű burgonyát termesztenek, ezért már 5000 kiló burgonyát jarovizálnak, hogy idejében jöminőségű vető gumót nyerjenek.

Másak közégből Wild Ferenc levelezőnk azt írja, hogy ott is a kollektív gazdaság tagjai példát mutatnak a növényápolási munkálatokban. Június első tíz napjában 40 hektá-

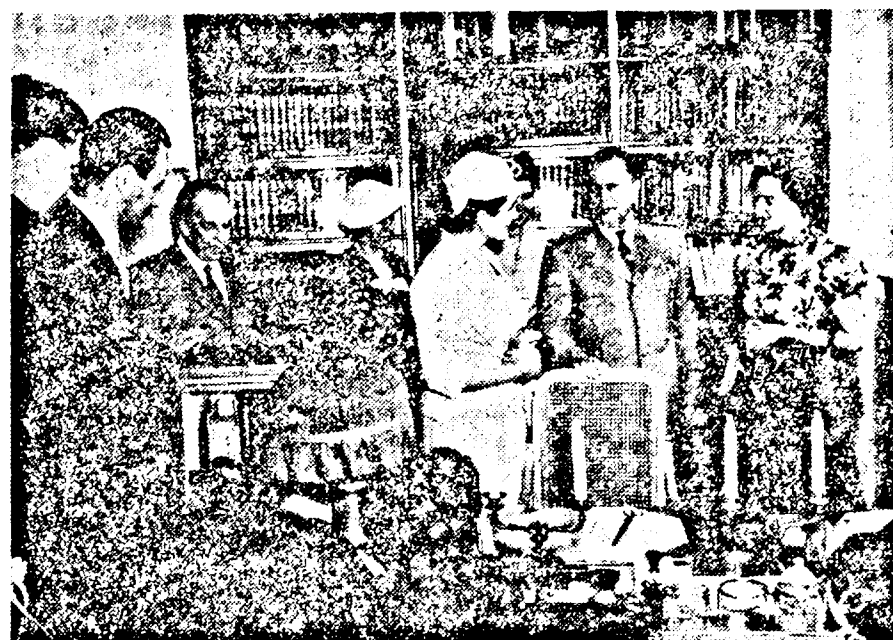
ron befejezték a cukorrépa első két kapálását és megkezdtek a harmadik kapálást. Minden kedvező időt felhasználnak arra, hogy a kukorica kapálását jó körülmények között végezhessék el. Lóvontatásu ekekapával 230 hektár kukoricát műveltek meg és az eke-

kapá után, kézikapával kiigazították a sorok mentén a műveletlenül maradt területeket. A hektáronkénti terméseredmények növekedését 80 hektár kukoricánál kiegészítő műtrágyázást alkalmaztak.

A növényápolási munkálatok elvégzésében eddig a 3. számú mezei brigád tagjai tűntek ki különösképpen és így elnyerték a növényápolási munkában az élbriigad címet.

A zöldegeskertben is idejében végzik a mászlaki kollektivisták az egyes munkálatokat. Már háromszor megkapáltak a paradicsomot, emellett elvégezték a paradicsom hónaljzását és permelezését is. Készen kapáltak a meg ezenkívül a burgonyát, a káposztát, a sárgarépat és a többi zöldségféléit is.

Tito elnök látogatása a Szovjetunióban

Josip Broz Tito elvtárs és a kíséretében levő személyiségek a Kremlben megtekinthetik Lenin dolgozószobáját.

A Szovjetunió Minisztertanácsának határozata az első világháború idején Oroszországnak megőrzésre átadott román történelmi és műértékek visszaadásáról

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A Szovjetunió Minisztertanácsa rendkívüli politikai jelentőséget tulajdonít a román és a szovjet népek barátságának és együttműködésének s ezért elhatározta, hogy átadja a Román Népköztársaság kormányának azokat a történelmi becsü román iparművészeti alkotásokat, amelyeket Románia kormánya adott át megőrzésre a Szovjetunió Oroszországnak az első világháború idején, amikor Románia szövetségese volt Oroszországnak. A Nagy Honvédő Háború alatt az összes szovjet irattárakat és állami értékeket — beleértve a romániai értéktárgyakat is — elszállították az országnak olyan vidékeire, amelyek nem voltak veszélyeztetve. A szovjet ludósok és szakemberek most befejezték az akkor elszállított anyag tanulmányozását és rendszerezését. Teljesen rendbe tették, felkeltették az eredetűket és rendszerezték a Szovjetunióban őrzött román történelmi és műértékeket is.

Ezek között 1350 festmény, rézkarc és rajz van, Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Octav Băncilă, Ștefan Luchian, Constantin Daniel Rosenthal, Ion Andreescu, Gheorghe Tattarescu, Ion Negulici, S. Szatmari és más ismert román festőművészek művei. Egy 156 ikonból álló gyűjtemény a XVI. és XVII. századból négy román festőművész képeivel. A szőttesek, főleg a gyémántokkal és drágakövekkel díszített pápi talárok és egyházi öltözékek a XVI. és XVII. századbeli román himnusz-művészet ritkaság számba menő darabjai. Az értéktárgyak között mintegy 50 világi és egyházi rendeltetésű tárgy is van (aranyból és ezüstből készült fémjelenzők, fópapi süvegek, órkemcsesek, kereszték, serlegek és más tárgyak), a XVI. és XVII. század román népi művészeinek alkotásai.

Nagy történelmi és művészeti értéket képvisel a 35.533 darabból álló hatalmas pénz- és érmegyűjtemény, amelynek különösen említésre méltó darabjai az időszámításunk előtti VII. századból, Egin szigetéről, valamint az időszámításunk előtti VI. századból, Leszbosz szigetéről származó érmék, továbbá III. Sándor macedón király I. Ptolemaiosz egyiptomi király és Lysimachosz trák király aranypénzei, római császárok, bizánci királyok, arab kalifák által veretett érmék, s végül régi román pénzek és érmék.

Rendkívüli értékes az időszámításunk IV. századának végéről származó, Pietroasa közelében talált kincs, amely több aranyserlegből, egy nagy fából, gyűrűkből és karkötőkből áll.

Míg a román földesurak és kapitalisták két ízben — 1918-ban és 1941—1944 között — is részt vettek a szovjet Oroszország ellen irányuló háborúkban, pusztították országunkat, történelmi és művészeti műemlékeinket, addig a szovjet nép gondosan megőrizte a nagy értéket képviselő műalkotásokat. A Szovjetunió kormánya és a szovjet nép ezeket az értékeket, mindig a román nép elidegeníthetetlen javainak tekintette.

A Szovjetunió Minisztertanácsa a meggyőződésével adja át ezeket a műértékeket a Román Népköztársaság kormánynak, — amely az egész román nép akaratát és érdekeit fejezi ki —, hogy ez a baráti aktus jelentős mértékben hozzá fog járulni a szovjet népek és a román nép rendíthetetlen testvéri együttműködésének további megerősítéséhez.

Növelték megtakarításukat

A szőlővárosi fűtőház dolgozói, együtt 50.000 lejtel, Inován Rebeka aranyosgyéresi lakos 25.000 lejtel, Marin Augustin halmgyári lakos 25.000 lejtel növelte a takarékpénztári letétbe helyezett pénzeszközét.

A sorsolások alkalmával sokan megköszönötték megtakarított pénzeszközüket.

—O—

Hazai gyártmányú varrógépek érkeztek

Az ipari cikkekért árusító Helyi Kereskedelmi Szervezet üzleteiben naponta újabb és újabb áruk érkeznek. Így nemrég a 12. számú butorüzlet kirakatába részletre válasszható varrógépet helyeztek el. A hazai gyártmányú varrógép a „Super Casnic” elnevezést kapta. A közeljövőben még több varrógép érkezését várják. A 2. számú villamos felszerelés árusító üzletbe 250 lekrékpár érkezett. A GTA mezőgazdasági alkalmazottai részletre is vásárolhatnak kerékpárt. Már eddig igen sokan vettek Victoria és Pionir elnevezésű hazai gyártmányú kerékpárokat.

Élenjáró esztorgályos

A gépre tűzött piros zászlóska bizonyítja, hogy Gavris Ioan esztorgályos, a CFR L. tartományi javítóműhely dolgozója szép munkasikereket ér el. Az elmúlt hónapban napi feladatát általában 25—30 százalékkal szárnyalta túl.

Ötszázötvenezer lej évi megtakarítás

A G. Dimitrov vagongyárbán január 1. óta 72 műszaki-szervezési intézkedést hajtottak végre. Ezek az intézkedések 3,8 százalékkal növelik a munkatermelékenységet, 0,5 százalékkal csökkentik az önköltségi árat, valamint 550.000 lej évi megtakarítást eredményeznek. A legfontosabbak között említhetők meg az alábbi felsorolt intézkedések:

Elektromos villanykályhát szerkesztettek, amellyel a személykocsi golyóscsapágyaihoz szükséges alkatrészeket melegítik. A hajlítást eddig kézzel végezték hidegen, most pedig melegítéssel. Lerövidült a szereléshez szükséges idő és a dolgozók munkája is könnyebb lesz.

Bizonyos vagonalkatrészeket nikkelezés helyett most alumínium porfestéssel festenek be. Így a munka termelékenységét 25 száza-

lékkal növelik és 32.000 lej értékű évi megtakarítást érnek el. Nemrégiben egy kés- és furólesztő központot szereltek a gépműhelyben. A munka termelékenysége ezáltal 2 százalékkal növekszik, a megtakarítás értéke pedig évi 15.000 lej.

A szerszámokat kö helyett elektromos uton éleltik. Az új eljárás egy elektromos árammal feltöltött tárcsa, amely nagy fordulatszámmal forog. Mellé helyezik a szerszámok, kések élet és a vástárcsa gyors forgása következtében keletkező elektromos szikra leégét, azaz megélesíti a kést. Ezzel 3.000 lejt sikerült megtakarítani, valamint a munkatermelékenységet 1 százalékkal növelni.

Ebben a félévben új műhelyt létesítettek, ahol csupán a vasuti

kocsik ütközői készülnek. Az évi 98.000 lej értékű megtakarítás különösen a szállítási kiküszöböléséből ered: a munka termelékenysége pedig 30 százalékkal növekszik az új műhely létesítésével.

A nyersolaj-fűtés meglehetősen kénytelenül a kézi szivattyúkat centrifugális szivattyúkkal helyettesítették. Az ésszerűsítés következtében 5 száza-

lékos munkatermelékenység növekedést és évi 12.600 lej értékű megtakarítást érnek el.

A hibás öntésű alkatrészeket ezennel villanyhegesztéssel való kezelést után használhatóvá teszik és 350.000 lejt takaríthatnak meg évente.

Készítik a G. Dimitrovgyárbán a vasuti kocsik készítésénél az autogén-hegesztést. Az autogén-hegesztés fokozottabb alkalmazásával 50 százalékkal emelik a munkatermelékenységet és évente 86.000 lejt takaríthatnak meg.

Mezőgazdasági propagandafilmek bemutatója

A Magyar Földművelésügyi Minisztérium propaganda-osztályának küldöttsége a közelművekben városunkban tartózkodott. Ezalkalommal bemutatták a Magyar Híradó és Dokumentumfilmgyár rövid propagandafilmeit, amelyeket különböző mezőgazdasági munkálatokról és állattenyésztési kérdésekről készítettek.

A filmeket az RNK földművelésügyi minisztériumának szakértői és agrármérnökei, valamint a hazai híradó és dokumentumfilmgyár képviselői előtt vetítették. A jelenlévők számos érdekes szakmai kérdéssel ismertek meg. Ugyanakkor pedig hazánk földművelésügyi, valamint művelődésügyi minisztériumainak megbízottai értékes tanácsokat nyújtottak a mezőgazdasági propaganda módszereire vonatkozólag.

Elsőnek az istállóirány helyes tartásáról és felhasználásáról tartottak filmbemutatót. A film a készítői állami gazdaság kísérleti telepén folyó kutatásokról és munkálatokról számolt be.

Az egybegyűlt szakemberek figyelmét legjobban az altrágyázásról készült film köthette le. Magyarországon a humuszban szegény homokos talaj megművelését és a különböző kultúrnövények meghonosítását a homokos vidékeken altrágyázással igyekeznek megoldani. Az Agrárkutatási Intézet egyik csoportja, Egervári Sándor vezetésével, dolgozik ki ezt az eljárást. A lényege az, hogy különleges szerkezetű ekével 40–70 centiméter mélyben harántot húznak, amelybe trágyát szórnak, majd előre visszakerül a humuszban szegény homokréteg. 1951-ben kezdtek meg a kísérleteket és 1954-ben már három trágyaréteges parcellát voltak a kísérleti telepen. A kísérleteket a Nyírségben, a Duna-Tisza közén és Kecskemét környékén végezték. 1953-ban pedig ráterítették a nagyüzemi altrágyázásra.

Az altrágyázás előnye, hogy a trágyaréteg megakadályozza a csapadék gyors elpárolgását, ami más különben a homokos földeken hamar bekeveredezik. A trágyarétegben a növény mély gyökerei vízhez jutnak és megőrzik a növény hervadását. A csapadékesztés csökkenésére a trágyaréteggel hozzáadott anyagokkal vagy betonítással is kísérleteznek. Az altrágyázott földeken nagyobb terméshozam mellett sokkal kevesebb a gyomnövény is, mint a szokásos módon művelt homokos földeken. Az első trágyaréteggel párhuzamosan elhelyezett újabb rétegek azt a célt szolgálják, hogy megőrizdék a talajban a növény gyökereinek útját.

Főleg a burgonya, zab, kender, napraforgó, cserjék és szőlőfűvel végzett kísérletek. Kecskemét környékén pedig a különböző fajta gyümölcsök meghonosítására irányuló kísérletek igazolták a kutatók munkájának helyességét. Hazánk kutatóembereinek figyelmét is azért köthette le annyira a film, mivel te-

kintéves területű homokos föld van még népköztársaságunkban, amelynek hasznosítását nálunk is a kutatók népes tábora fáradozik.

Az állattenyésztéssel kapcsolatosan a sertés- és kacsa-tenyésztésről készült filmeket mutatták be. A törzsalakok kiválogatása, a fiastalók, ólak elkészítése, a malacok helyes gondozása, valamint a kutyák, lovak vezetéke sok érdekes kérdést vetett fel a sertésállomány növelésével kapcsolatban. A kacsa-tenyésztésről készült film pedig a mesterséges kóltésről, a kiskacsák gondozásáról, a géppel történő tömésről és egyéb érdekes kacsa-gondozásról nyújtott felvilágosítást.

A gazdasági szakfilmek mellett bemutatásra került oktató film is. Így a tehénről átszámazható gumókör veszélyéről készített filmet a Híradó és Dokumentumfilmgyár munkaközössége. E rövid film főleg a tudatlanságot és a hanyagságból eredő veszélyt leplezi le. A film fő szerepében Pécsi Sándor kétszeres Kossuth-díjas kiváló művész játéka csodálhattuk meg egy falusi tanácselnök szerepében.

A bemutatót a szőlő műveléséről készült színes rövid filmmel folytatták. A felvételeket Tokaji hegyalján és a badacsonyi állami gazdaságban készítették. A film készítői arra törekedtek, hogy keresztmetszetet adják az évközben folyó szőlőmunkálatokról. A metszés, az ugarasapok és termővesszők meghagyása, a kaszálás, a peronoszpóra elleni permetezés, a filoxera ellen történő szénkezelés, a bujtatás, a must- és bortárolás, valamennyi csinált-bíntját még a legalkalmasabb néző is tökéletesen megértette a filmből.

A filmbemutató az 1955-ös budapesti mezőgazdasági kiállításról készült színes rövid filmmel ért véget. A jelenlévők megismerhették a magyar mezőgazdasági szocialista szektorában elért sikereket, valamint az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok szép eredményeit. A mező-

gazdasági termékek mellett külön-böző fajtájú állatok és mezőgazdasági gépeket is bemutattak. A filmen a bábolnai állami gazdaság lipicai ménjeit, a mezőhegyesi állami gazdaság világhírű fekete noniuszait, a horobágyi rackajuhokat, öt és fél méteres hizókat, rekord tejhozamú tehénket és az apró jószágok valamennyi képviselőjét láthattuk, amelyekről képet adtak a magyar állatállomány fejlődéséről.

A filmek készítői arra törekedtek, hogy az egyszerű emberek, a dolgozó földművelők nyelvére szözlőnek. Amint azt Gulácsy Pál, a küldöttség vezetője elmondotta, Magyarország parasztsága nagyon megszerette ezeket a filmeket. Valamennyi közegben működik vetítőgép, a földművelésügyi minisztérium propaganda-osztálya pedig filmkaravánokkal keresi fel a tanya-világ parasztáit. A filmeket játékművek előtt, vagy pedig sportfilmekkel együtt, esetleg film-vígjátékokkal együtt vetítik és így tényleg összekölik a kellemes a hasznossal.

Hazánk földművelésügyi minisztériuma propaganda-osztályának vezetői igen értékes tapasztalatokat szereztek ezen a jelentős tapasztalatotérén. A Híradó és Dokumentumfilmgyár küldöttsége pedig láthatták azt, hogy az ezvjet szakfilmek nyomán, a magyar filmgyártás is arra törekszik, hogy kitűnő felvételekkel, rajzokkal, — sőt kísérőzenével — a dolgozó parasztság körében széleskörű felvilágosító munkát végezzen. Reméljük, hogy hazánk dolgozó parasztsága előtt is rövidesen bemutatásra kerülnek ezek az oktatófilmek, ugyanakkor pedig hazánk híradó- és dokumentumfilmgyára törekedni fog arra, hogy minél több szakfilmet készítsen a mezőgazdaság köréből.

A tapasztalatossá egyben hozzájárul a két baráti ország szakembereinek kölcsönös megismeréséhez, a román-magyar barátság megerősítéséhez.

Vereczky János

Mit olvassunk?

Konsztantyin Szimonov: „Fegyverfársak”

Szimonov mindvégig izgalmas regénye 1939 nyarán játszódik a mongol-mandzsu határon, amikor a haszista Japán durva provokációval háborúba akarja sodorni a Mongol Népköztársasággal szövetséges Szovjetuniót. Az egyesült szovjet-

mongol haderők komoly áldozatok árán visszaverik, illetve megsemmisítik a betolakodó japánokat és a Távol-Keleten idegenellenes helyreáll a csend, ám nyugaton akkor támadják meg a németek Lengyelországot és ezzel a második világháború már előre vett árnyékát.

Június 14-én, csütörtökön viszonylag szép idő várható, változó felhőzet, a délutáni órákban kisebb helyi esőkkel. A hőmérséklet nem változik lényegesen, napközben 22–26

fok között, éjszaka 12–16 fok között lesz. Mérsékelt, időközönként erősödő szél.

A következő 2 napon változó felhőzet mellett a hőmérséklet alig változik.

A kisíratosi tájnyelvről

Egy cseppnyi Szeged-környék a Román Népköztársaságban

A nép nyelve mindig eltér az irodalmi nyelvtől. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a népi nyelv az irodalmi nyelv elrontott alakja lenne. Elrontott alaknak inkább a köznyelvet lehet tekinteni, mert annak számtalan mesterséges fejlődési eredménye van, míg a népi nyelv a nyelvi élet természetes fejlődése után keletkezik.

A népi nyelv keretében igen sok nyelvjárást különböztethetünk meg. Az alföldi nyelvjárásterület központja a Duna-Tisza közének középső része, ez kelet felé terjed és Szegeden túl a Maros, Temes és Alsó Tisza közötti magyar nyelvterület legvégéig szelődik ér. Legfontosabb sajátossága az özés.

Kisíratosról tudjuk, hogy lakói a Szeged-környéki tanyákról telepedtek ide. Beszédükben az alföldi nyelvjárásterület özése igen feltűnően jelentkezik. A kérdés most már csak az, hogy mikor használ a kisíratosi „ö” és mikor „ó”. Erre a szegedi nyelvjárási szabály adja meg a választ. Észérint az „ö” magánhangzóval kiejtett magánhangzok szavakban mindenütt „ö” hang helyett „ó”-t használnak, míg a zárt „ö”-t „nek”-nek ejtik ki. Például az „embör” szóban az első magánhangzó zárt, tehát „nek” ejtik, míg a második magánhangzó nyílt, tehát „ó”-val helyettesítik.

A többi nyelvjárási nyelvtani szabály száraz levonása helyett kísérletek meg tegyünk a jellegzetes kisíratosi tájnyelvet, nézzük a szavak használati értelmét és gyakorlati megjelenését.

Az iskolába járó „gyerök” például sohasem leány, hanem mindig fiú, mert a „gyerök” szó kizárólag fiút jelent a faluban.

Ha a tanító az iskolások évi statisztikái összeírása során egy házban, ahol hat kiskorú van három fiú és három lány, azt fogja kérdezni:

„Mikor hány „gyerök” van, bizonyára téves adatokat fog bevezetni, mert a szülő csak a három fiúgyermekét fogja bejelenteni. Az óvatosságnak, ha már ilyen hibát elkövetett, megkérdezi utólag: leány hány van? Erre a szülő a leánygyermekeket adta it is be fogja mondani. Mert a fiú az „gyerök”, a kislány pedig „leány”.

Ugyanez az eset a felnőtteknél is, ahol a férfi „embör”, a nő nem „embör”, hanem asszony, vagy leány. De maradjunk továbbra is az iskolánál és az iskolásoknál, akik nem szoktak az iskolából elkészni, hanem: „kiskis” abban az esetben, ha később jönnek az iskola „bedültánál”; tegyük fel azért, mert az iskola előtti árokokban a víz befagyott és ok „fringálással” töltötték el idejüket. Ha azonban a tanár, vagy tanító azt merné megkérdezni, hogy bizonyára csuszálta-tok a jégén, értelmetlenül bámulnának, mert ok a „csusz” szónak más képzését ismerik és ez a „csuszi”, amely házi papucst jelent és amelyet legfeljebb tornárokban vesznek fel az iskolában. Van azonban gyerek, aki nem irlingálás miatt kiskis, hanem azért, mert mire „főlerzött”, már nyolc óra volt és bárholgy sietett, nem tudta elérni a csengézt. A kisíratosi iskolás tehát nem „felébred”, hanem „főlerzött”. Ha csodálkozik azon, hogy már nyolc óra is elmúlt, így szól: „Lélezheltem, hogy már ilyen későn van”.

Még annyi ideje sincs, hogy „ögyön”, mert enni aztán szegediesen: „özik”, csak veszi a „bakójt”, ami valószínűleg a német „pack”-ja szörnyű eltorzulása és „felmege” az iskolába. A tanár „mögállapítja”, hogy ez a gyerek sohasem tanulja meg a leckét, amit ő így mond: „tanulni”. De nemcsak a leckét „tanulni”, hanem a kovács, vagy a lakatos a vasutat, amely tegnap elromlott, is „javítani”, vagy „mögcsinálni” és „mögmondni” a néptanácsnál, hogy „adi” ide a „pizit” a javításért.

De a közszé titkára „nagy magyar”, vagyis derék ember és oda is „adi” a csekély összeget. „Gádnit” is rá az egész falu, ami nem bőkezű, adakozó, de büszkét jelent. S amikor a szerelő kovács hazafelé tart, két emberrel találkozik, akik valóban beszélgetnek, de emberünk csupa helyi szokásból meg is kérdezi tőlük: beszélgetnek? Mert ha nem kérdezné meg, azok még azt gondolnák róla, hogy valamit meggaragudott.

Az utcán a szomszédasszony néz ki az ablakból. A kinéző asszonnyal aztán hosszabb csevegésbe kezd egyik ismerőse, de előbb, hogy az ne higgye, hogy haragszik rá, megkérdezi: „leskelődik?”, ami nem azt jelenti, hogy valaki után les, hanem csupán, hogy unalomból kinéz az ablakon. Mivel azonban a kinéző asszonnyal semmi pletykát nem tudott mondani, a szomszédasszony „nem ül ki az árok partjára”, vagyis nem ereszkedik le annyira, hogy pletykákat mondjon.

Az iskolából hazajön a gyermek, aki uttörő. Az édesanyja figyelmezteti, hogy ne „hurcolja” lthton a plonirkendőt, hiszen már egészen ki van rojtoldva. A gyermek tehát otthon nem viseli a pionirkendőt, de a cipőjét is le kell vetnie, azt sem „hurcolhatja”, mert elkopik. Meztelb kimegy az udvarra, ahol éppen az „ágáckaja” virágzik „agacsi”, mert így nevezik a faluban az akáctát, amelynek „hatalmas” illatát boldogan szívják magukba a lakosok. Mondanunk sem kell, hogy az akáca illata kellemes. De Kisíratoson „hatalmas”. Az anya meg a gyermek után szól és figyelmezteti, nehogy „bitangolni” menjen, de hát egy jó gyermek nem is csavarog, hanem az udvaron játszik szépen.

A gyermekek eszébe jut, hogy holnap az iskolában tíusz elleni olást kapnak, amit így mond el: „Adj

Rádióműsor

Csütörtök, június 14.

BUKAREST I. 7: Rádióújság. 7.14: Román népi muzsika. 7.40: Reggeli hangverseny. 8.30: Központi sajtószemle. 9: Szimfonikus hangverseny. 10: Román népzene. 10.30: Hangverseny. 11.20: Operazene. 12.15: Az ország különböző tartományainak népi táncai és dalai. 13: Hírek. 13.05: A George Enescu Állami Filharmonia szimfonikus zenekara. 14: A fővárosi néptanács énekara. 14.48: Esztrádhangverseny. 15.30: Hírek. 15.35: A legismertebb román népi melódiák. 16: Román könnyűzene. 16.15: Zenés műsor gyermekeknek. 16.45: Külföldi sajtószemle. 17: Kamarazene. 17.30: Rádióújság. 18: Előadás. 18.15: Svéd népi muzsika. 18.55: Hírek. 19: Kivánsághangverseny. 19.30: Rádióújság. 20: Hangverseny. 23: Hírek, sport hírek. 23.15: Táncczene.

BUKAREST II. 14.05: Könnyűzene. 14.35: Mírói ir a Scinteia? 14.45: Maria Constantinescu zongorahangversenye. 15: Hírek. 15.05: Román népi melódiák. 15.30: Operaárkák. 16: Rádióújság. 16.15: Zene. 16.45: Enekhangverseny. 17.30: Operatzena. 18: Szimfonikus zenekar. 18.22: Könnyűzene. 19: Moszkva beszéll. 19.30: Román népi muzsika. 20: Falvak újsga. 20.45: Gică Petrescu énekel. 21.30: Román népi zene. 22: Hírek, sport hírek. 23: Szimfonikus hangverseny.

BUDAPEST (KOSSUTH). 8.10: Vidám népdalok. 8.40: Glazunov: VI. szimfonia. 9.20: A gyermekrádió műsora. 10: Hírek. 10.40: Orgonaszólók. 11: Válaszolunk hallgatóinknak. 11.15: Magyar és német fuvósinduló. 11.37: Viz Átokpusztán, Egri Lajos elbeszélése. 12: Hírek. 12.10: Régi kórusmuzsika. 12.30: Operarészletek. 13: Falusi híradó. 13.15: Népdalcsokor. 14.50: Az ifjúsági rádió műsora. 15: Hírek. 15.10: Líliomok. Miczkiewicz balladája. 15.30: Kamarazene. 16: Az épülő kommunizmus nagy országában. 16.30: Szív küldi... 17: Hírek. 17.10: Táncczene. 18: Ríportmúsor. 18.15: Népdalok. 18.50: Külpolitikai kérdésekre válaszolunk. 19: „Tanár ur kérem...” Vidám műsor. 19.40: Esti híradó. 20: Jéjszákát, gyerekek! 20.05: Közvetítés az Erkel-színházról. Hangverseny. 22.20: Hírek. 22.35: Szórakoztató zene. 23: Eji zene. 24: Hírek.

BUDAPEST (PETOFI). 14: Operarészletek. 14.30: Operarészletek. 15.10: Egy falu — egy nóta. 15.40: A magyar népdalgűjtés útja. 16: Lapszemle. 16.10: Rádiójáték. 16.50: Beethoven, vonósnyegyes. 17.25: Dalok. 17.45: Hajdúkisa István előadása. 18: Vidám kórusok. 18.30: Mit olvassunk. 19: Filmmzene. 19.30: Lányok, asszonyok... 19.45: Táncczene. 20.40: A világirodalom nagy versei. 21.10: Népek táncai. 21.40: Sporthíradó. 22: Szimfonikus zene.

Testnevelés és sport

Jubileumi oldboys-mérkőzés Aradon

Szombaton, június 16-án délután negyed 7 órai kezdettel a December 30-stadionban az aradi Metalul G. Dimitrov jogelődje, az AMTE megalkulása 45. évfordulójának megünneplése alkalmából nagyszabású városközi oldboys mérkőzést rendeznek. Ennek a nagy érdeklődéssel várt mérkőzésnek keretében számos egykori országos válogatott játékos lép ismét pályára, köztük az Aradon tartózkodó Auer István is. A két csapat összeállítását a következők lesz:

Temesvár: Pavlovici — Bürger, Kotormányi, Hoksári — Gáll, Dehelean — Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Reuter.

Arad: Czinczer — Reinhardt I, Szabó Béla, Albu — Reinhardt II, Szaniszló — Cucula, Auer II, Perneki, Barbu II, Batrin.

A mérkőzést Oravetz László vezeti, határbírók Matuz András és Stofia Sándor lesznek.

A tartományi labdarugó bajnokság

A tartományi labdarugó bajnokságban már 9 forduló játszottak le és a legutóbbi forduló több meglepetést hozott. Ezek a váratlan eredmények jelentős eltolódásokat is okoztak a táblázatokon és az A-csoportban például új csapat — a temesvári N. Belojánisz — került az élre. A forduló eredményei az alábbiak voltak:

A-csoport: Metalul Temesvár — Recolta Grabac 4:0, Fl. Rosie UTT — Recolta Zăbrani 2:2, Fl. R. Nikosz — Belojánisz — Recolta Szamlak 10:2, Recolta Nagyszentmiklós — Recolta Komlós 4:0, Progresul Arad — Fl. R. Panificatie 0:0, Recolta Pécska — Constructorul Zombolya 2:1, Recolta Világos — Progresul Nagyszentmiklós 1:0.

B-csoport: Recolta Csákova — Dinamo Temesvár 2:0, Voința Artx — Voința Temesvár 1:1, Progresul Oravica — Recolta Gátalja 2:0, Metalul III. Resica — Locomotiva Lugos 5:1, Metalul Colțan — Fl. R. Com. Alimentar 5:2, Avintul Deta — Minerul Anlari 2:2, Metalul Bocsa — Locomotiva Karánsebes 2:0.

A táblázatok így alakultak:

A-csoport:		9	4	4	1	28	14	12
N. Belojánisz Temesvár		9	5	2	1	28	14	12
Fl. Rosie UTT		9	5	2	1	15	10	12
Recolta Pécska		9	5	1	3	27	13	11
Constructorul Zombolya		9	4	3	2	17	12	11
Metalul Temesvár		9	4	3	2	17	14	11
Recolta Világos		9	3	4	2	19	14	10
Recolta Zăbrani		9	4	2	3	24	21	10
Recolta Grabac		9	4	1	4	20	19	9
Progresul Nagyszentmiklós		9	3	1	5	12	18	7
Recolta Nagyszentmiklós		9	2	3	4	9	16	7
Progresul Arad		9	2	2	5	15	31	6
Recolta Komlós		9	1	2	6	10	19	4
Fl. Rosie Panificatie		9	1	2	6	13	32	4
Recolta Szamlak		9	1	2	6	13	32	4

B-csoport:		9	7	1	2	28	10	15
Minerul Anina		9	6	1	1	23	14	13
Metalul III. Resica		9	6	1	2	14	8	13
Voința Temesvár		9	5	2	2	21	13	12
Avintul Deta		9	5	2	2	15	14	12
Locomotiva Karánsebes		9	5	1	3	29	23	11
Metalul Colțan		9	5	1	3	17	14	11
Dinamo Temesvár		9	4	1	4	17	23	9
Locomotiva Lugos		9	3	2	4	13	15	8
Metalul Bocsa		9	2	3	4	11	13	7
Voința Artx		9	2	—	7	14	22	4
Recolta Csákova		9	2	—	7	11	18	4
Progresul Oravica		9	1	2	6	9	22	4
Fl. R. Com. Alimentar		9	1	2	6	9	22	4
Recolta Gátalja		9	1	2	6	9	22	4

Városközi céllövő verseny Temesváron

Szombaton és vasárnap Temesváron városközi céllövő versenyt rendeztek, amelyen Temesvár és Arad csapatai, valamint egyenlően lugosi versenyzők vettek részt. A versenyen az aradi céllövők szép sikerrel szerepeltek és az eredmények az alábbiak: 3x20 lövéses verseny: 1. Arad 2676

kör (Quintus Terezia 556, Quintus Ioan 545, Kosztelni Márton 539, Popovici Elisabeta 520, Quintus Maria 516 kör), 2. Temesvár 2533 kör. Egyénileg: 1. Quintus Terezia 556, 2. Quintus Ioan 545, 3. Kosztelni Márton 539 kör.

Pisztoly (gyorstűzlő), 2 menet, 30 lövéssel: 1. Arad 1899 kör, 221 találattal (Popovici Ioan 555 kör, 60 találat, Ene Drăgan 500 kör, 58 találat, Czunea Béla 428 kör, 53 találat, Quintus Ioan 416 kör, 50 találat), 2. Temesvár 1807 kör, 215 találat.

Egyénileg: 1. Popovici Ioan 555 kör, 60 találat, 2. Carpineanu I. (Lugos) 500 kör, 59 találat, 3. Ene Drăgan 500 kör, 58 találat.

60 lövéses pisztoly pontossági verseny: 1. Temesvár 1673 kör, 2. Arad 1305 kör.

Aradi versenyzők ezúttal első ízben vettek részt pisztolylövő versenyen és a kezdeti eredmények rendkívül biztatók. — Aradon pisztolylövésre még nincs berendezés a lötereken, de valószínűleg az első versenyen elért sikerek arra ösztönzik majd az aradi céllövők szabírozottságát, hogy az aradi lötereken is elkészítsék a pisztolylövészhez szükséges felszerelést. Ugyanakkor be kell szerezni edzés céljaira a pisztolyokat és a kellő lösszermenyiséget is.

Ismét győztek az aradi női furisták

Vasárnap rendezték meg Szállin városban a második női turista terepversenyt, amelyen a tartományi székhelyek csapatai kívül, mint meghívottak, Arad és Nagyszeben női turista csapatai is résztvettek. A rendkívül nehéz versenyen az aradi női csapat ismét bebizonyította tudását: akárcsak tavaly, idén is megnyerte a versenyt. Az aradiak fölényes győzelmére jellemző, hogy 697 pontot szereztek, míg az utánuk következők sorrendje a következő: 2. Ploesti 553 pont, 3. Galac 543 pont, 4. Bukarest 491 pont, 5. Temesvár 477 pont, 6. Bacău 437 pont, 7. Nagyszeben 393 pont, 8. Szállinváros 314 pont. Ezeket Hunyad, Craiova, Suceava, Marosvásárhely, Pitești és Constanța követték, míg Nagyvárad és Kolozsvár csapatait kizárták a versenyből.

Kovács Ferenc

**N. A. Bulganyin levelei a nemzetközi
közvélemény érdeklődésének központjában**

Az építkezés nagy méretei mély benyomást tettek a vendégekre. Tito

Ezután Hruscsov elutárs haszért az építőkhöz.

csonos gyanakvást. A vitában résztvevő országok körének kibővítése azt a célt szolgálja, hogy minél több

Paese —, hogy a Minisztertanács el-

„ügyében...”

(Noveje Vremja)